ఏ యిద్దరు మనుషులకీ సమస్యలు ఒకేలా రావు. అలాగే ఒకే సమస్యపట్ల యిద్దరు వేర్వేరు వ్యక్తుల ప్రతిస్పందన ఈ ప్రపంచంలో ఒకే విధంగా వుండదు.

మనిషి ప్రపంచంలో ఎన్నో సాధించగలిగాడు. సాంకేతికపరంగా, వైజ్ఞానికపరంగా కూడా. కానీ, బ్రెయిన్ కంప్యూటర్‌ని మాత్రం తయారుచేయలేకపోయాడు. దీనికి కారణం ఏమిటంటే ఒక మనిషి స్వతహాగా ఆలోచించగలడు.

తన సమస్యలను పరిష్కరించుకోగలడు. కొత్తకొత్త ఆలోచనలు చేయగలడు. ఎవరూ చెప్పనవసరం లేకుండానే స్వతహాగానే విషయాలు తెలుసుకోగలడు. కానీ, కంప్యూటర్ అలాకాదు. మనం ఏం చెప్తే అది చేస్తుంది. మనిషి మెదడుకీ, కంప్యూటర్‌కీ వున్న ఈ తేడాని తండ్రులు గ్రహించాలి.

పిల్లల మెదళ్ళు స్వతహాగా ఆలోచించగలిగే కంప్యూటర్ల లాంటివి. కొంత స్వభావసిద్ధమైన ఆలోచన వున్నా, మిగతా మాత్రం తల్లిదండ్రులు ఎలా నిర్దేశిస్తే ఆ విధంగా తయారవుతుంది.

ఉదాహరణకి, ఓ కుర్రవాడు సైకిల్‌మీద వెళ్తూ ఓ ముసలామెను ఢీకొన్నాడు. ఆ ముసలామె కిందపడి అక్కడికక్కడే వృద్ధాప్యం వల్ల వచ్చిన షాక్‌తో మరణించింది. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఆ కుర్రవాడు ఏం చెయ్యాలనేది తల్లిదండ్రుల పెంపకంమీద ఆధారపడి వుంటుంది. అక్కడనుంచి పారిపోవాలా, వెంటనే ముసలామె దగ్గరకెళ్ళి ఆమె పరిస్థితి గమనించాలా, నలుగురిని పిలవాలా, తను కూడా ఏడుస్తూ కూచోవాలా, ఇంటికి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి తల్లిదండ్రులకి చెప్పాలా, లేక అక్కడే సైకిలొదిలేసి పరిగెత్తుకుంటూ వెళ్ళి ఏ ట్రెయినో ఎక్కి దూరప్రాంతాలకు పారిపోవాలా - ఇన్ని ఆలోచనలు ఒక కుర్రవాడి మనసులో కలుగుతాయి. ఇందులో ఏ నిర్ణయం తీసుకుంటాడనేది తప్పనిసరిగా తల్లిదండ్రుల పెంపకం మీద ఆధారపడి వుంటుంది. ఒక సమస్యకి వేర్వేరు వ్యక్తులు వేర్వేరుగా స్పందించడం అంటే ఇదే.

పిల్లల్లో స్వభావసిద్ధంగా ఆప్యాయత, పెద్దలపట్ల ఇష్టం వుంటాయి. వాటిని చేజేతులా పెద్దలే చంపెయ్యకూడదు. కసురుకోవడం, తిట్టడం, వాళ్ళ తప్పులని చూపించి హేళన చెయ్యడం, కొట్టడంలాంటివన్నీ పిల్లల్లో వుండే ఆప్యాయతను చంపేస్తాయి.

పిల్లల్లో పెద్దలపట్ల ఎంత అనురాగం వుంటుందో చెప్పడానికి ఒక చిన్న కథ చెప్తాను.

రాము ఆ రోజు చాలా డల్‌గా వున్నాడు. ఎప్పుడూ దగ్గిర కూర్చోబెట్టుకొని కథలు చెప్పే తాతయ్య రెండ్రోజులనుంచీ అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్నాడు. తాతయ్యకి ఉబ్బసం. బయట ఏమాత్రం మబ్బు పట్టినా తాతయ్య ఆయాసంతో రొప్పుతూ, మాట్లాడలేకపోతాడు. రాము తల్లి దండ్రులు కూడా తాతయ్య ఆరోగ్యంపట్ల ఆందోళనగా వుంటారు.

అందువల్ల ఆ యిల్లంతా విషాదం తాండవిస్తోంది. రెండ్రోజుల నుంచి ధారాపాతంగా వర్షం కురుస్తోంది. ఆకాశం కనబడకుండా మబ్బులు దట్టంగా కమ్మి వున్నాయి. చలిగాలి

మూసివున్న కిటికీ తలుపుల సందుల్లోంచి బలంగా తోసుకువస్తోంది. అటువంటి పరిస్థితుల్లో తాతయ్యకి ఉబ్బసం రాక ఏం చేస్తుంది?

డాక్టరొచ్చి తాతయ్యను పరీక్షిస్తుంటే, రాము మౌనంగా చేతులు కట్టుకు నిల్చున్నాడు. డాక్టర్ బైటకొచ్చి రాము తండ్రితో, "పరిస్థితి విషమంగా వుంది. చలిగాలి లోపలికి రానివ్వద్దు. బ్లాంకెట్లు కప్పండి" అని చెప్పటం రాము విన్నాడు.

డాక్టర్ వెళ్ళిపోయిన తర్వాత తన తల్లి తండ్రితో 'సూర్యుడు కాస్త కనపడినా బాగుండునండీ, మామయ్యగారి ఆరోగ్యం చాలా విషమించింది కదూ' అని చెప్పడం కూడా విన్నాడు.

ఆ రాత్రి రాము పూజ గదిలోకి వెళ్ళి దేవుడిని మనసారా ప్రార్థించాడు మర్నాడు పొద్దున్న రాము లేచేసరికి ఇంట్లో పూర్వపు ఆనందం తొణికిసలాడుతోంది. రాము పరుగెత్తుకుంటూ తాతయ్య దగ్గర కొచ్చాడు.

పూర్వం లాగ తాతయ్య ఈజీ ఛైర్లో కూర్చొని నవ్వుతూ రాముని పలకరించాడు. అంత హఠాత్తుగా తాతయ్యకి ఎలా తగ్గిపోయిందో రాముకి అర్థమైంది. రాము తండ్రి మాత్రం డాక్టరిచ్చిన మందులవల్ల తగ్గిపోయిందనుకున్నాడు.

రాము తాతయ్య పడుకున్న దిండు కిందనుంచి తను డ్రాయింగ్ వేసిన కాగితం తీసి అందరికీ చూపించాడు. ఆ కాగితంమీద ఒక సూర్యుడి బొమ్మ వుంది!...... ఇదీ కథ.

కాబట్టి, పిల్లలు తమ పరిధిలో తాము పెద్దలకి ఏదో చెయ్యాలి అనుకుంటూ వుంటాడు. ఇలాంటి కోర్కెని సాఫల్య పరిచే బాధ్యత కూడా తల్లిదండ్రులే తీసుకోవాలి. ఉదాహరణకి, ఆరో తరగతి చదువుకున్న కుర్రవాడిని, "నీ సొంత డబ్బులతో నాకు ఏదేనా ఒక ప్రజెంటేషన్ కొని తీసుకురా" అని ఒక తండ్రి అడిగితే, తండ్రి లాల్చీ బొత్తాములైనా సరే తన సొంత డబ్బులతో ఆ పిల్లవాడు కొనిపెడితే ఆ తండ్రి సంతోషించినట్లు కనబడాలి.

ఎందుకంటే ఆ పిల్లల స్థాయికి రెండు రూపాయలు సంపాదించడం కూడా కష్టమే. ఇలా సంపాదించడం వల్ల సంపాదన యొక్క కష్టం, డబ్బుకున్న విలువ రెండూ తెలుస్తాయ్. అప్పుడు వాళ్ళు దుబారా చెయ్యరు.

పదవ తరగతి కానీ అంతకన్నా పైక్లాసు కానీ చదివే కుర్రవాళ్ళెవరైనా వుంటే, వాళ్ళకన్నా చిన్నపిల్లలకి ట్యూషన్ చెప్పే బాధ్యత అప్పగించాలి. అలా అప్పగించడం ద్వారా తాము మర్చిపోయిన చిన్నక్లాసు పాఠాలు మళ్ళీ చదివే అవకాశం వుంటుంది. అదీకాక, ఒక రెస్పాన్సిబుల్ స్థానాన్ని తమకు తామే ఆపాదించుకుంటారు. పక్కింటివాళ్ళూ, పొరుగింటివాళ్ళూ ఇచ్చే ట్యూషన్ ఫీజు కూడా ఈ పిల్లల్లో ఆత్మవిశ్వాసాన్ని కలగజేస్తుంది. నేను ఖమ్మంమంలో ఎనిమిదవ క్లాసు చదివేటప్పుడు, నాలుగోక్లాసు పిల్లవాడికి ఆరునెలలు పాఠం చెప్పి ఇరవైనాలుగు రూపాయలు సంపాదించాను - అని ధీమాగా చెబుతారు.

చదువు - భవిష్యత్తు :

నేనెప్పుడూ ఫస్ట్‌క్లాస్ కోసంగానీ, ఫస్ట్ ర్యాంక్ కోసంగానీ నా చదువులో ప్రయత్నించలేదు. అలాగే పదవతరగతి పాసయిన మా అబ్బాయికి ఐదు వందల పన్నెండు మార్కులు వచ్చాయనీ, స్టేట్ ర్యాంక్ కన్నా కేవలం ఇరవై మార్కులే తక్కువని నేను సంతోషించలేదు. అతన్ని 'యంసెట్'వైపు వెళ్ళకుండా కామర్స్ చదవమన్నాను.

ఎంసెట్ చదివి నాలుగేళ్ళు చదువు పూర్తిచేసి ఒక ఇంజనీర్‌గానో, ఒక డాక్టరుగానో అతను ఎంత స్థానాన్ని పొందుతాడో, ఎంత డబ్బు సంపాదిస్తాడో అంతే స్థానాన్ని, డబ్బుని కామర్స్‌లో కూడా పొందవచ్చని నేను అభిప్రాయపడ్డాను.

వాడికి అయిదువందల పన్నెండు మార్కులు రాకుండా, నాలుగువందల ఎనభైయ్యే వచ్చి మిగతా విషయాలపట్ల అనురక్తి, విషయపరిజ్ఞానం, ఉత్సాహం, ప్రావీణ్యత వుండి నేను తండ్రిగా మరెంతో సంతోషించి వుండేవాడిని.

పదేళ్ళ వయసులోనే వాడిచేత హైనెస్ నుంచి ఇర్వింగ్ వాలెస్ వరకు, ఆర్థర్ క్లాసునుంచి జెఫ్రీ ఆర్చర్ వరకు చదివించాను.

దురదృష్టవశాత్తు ఆటల్లో ఏ ప్రావీణ్యత సంపాదించలేకపోయాడు. ఒక పిల్లవాడి యొక్క గొప్పతనమంతా 'అతడికెన్ని మార్కులొచ్చాయి' అన్న విషయం మీద ఆధారపడి వుండదని నేను గాఢంగా విశ్వసిస్తాను.

అందరూ మేధావులుండే ఒక గ్రూపులో వుండడం కన్నా, అతకు కొద్దిగా తక్కువ స్థాయిలో వుండే గ్రూపులో వుండటం వల్ల తెలివైన స్టూండెంట్ నెంబర్ వన్‌గా భాసిల్లడానికి ఎక్కువ స్కోపుంది.

అలాగే అన్ని రాంక్‌లు, ఫస్ట్ క్లాసులు వచ్చే కాలేజీలో చదవటం కన్నా, సెకడ్ గ్రేడ్ స్థాయిలో పరీక్షలు పాసయ్యే విద్యార్థులున్న కాలేజీలో మీ కుర్రవాడుండి, ఫస్ట్‌క్లాస్ తెచ్చుకుంటే, మార్కుల మాట అటుంచి, అందరికన్నా నేను గొప్పవాడిని అనే ఆత్మవిశ్వాసం వాడిలో పెరుగుతుంది.

ఇది ముందు ముందు జీవితంలోనూ, ఆఫీసులోనూ చాలా బాగా పనిచేస్తుంది. అందువల్ల పెద్ద పెద్ద డొనేషన్లు చెల్లించి, మంచి స్కూళ్ళలోనే చేర్పించాలనే అభిప్రాయాన్ని తల్లిదండ్రులు వదులుకోవాలి.

లిటిల్ ఫ్లవర్స్ హైదరాబాద్ పబ్లిక్ స్కూల్, భారతీయ విధ్యాభవన్ లాంటి అన్ని స్కూళ్ళలోనూ మా అబ్బాయికి సీటు వచ్చినా నేను మా అబ్బాయిని అక్కడ చేర్పించే ప్రయత్నమేమీ చేయలేదు. అలాగే ఇంటర్మీడియేట్ చేర్పించేటప్పుడు కూడా ఏ పెద్ద కాలేజీలోనో చేర్పించడానికి నేను ఉత్సాహం చూపించలేదు. మనం చదివే చదువుకీ, కాలేజీకి ఏ సంబంధమూ లేదని నేను విశ్వసిస్తాను.

పిల్లలు - సాంకేతిక పరిజ్ఞానం :

పైన చెప్పిన విధంగా - పిల్లల్ని కేవలం చదువులోనే పరిపూర్ణుల్ని చేయడానికి తండ్రులు ఉత్సాహపడకూడదు. సాంకేతిక పరిజ్ఞానమంటే పెద్ద పెద్ద విషయాలేం కాదు. గడియారం పాడయితే బిగించడం, టేప్‌రికార్డర్ క్యాసెట్‌లో టేప్ తెగిపోతే తిరిగి దాన్ని అతికించడం..... ఇలాంటి చిన్న చిన్న విషయాల్ని తమంతట తాము బాగుచేసుకునేలాగ పిల్లలకి చిన్నప్పటినుంచే ట్రైనింగ్ ఇవ్వాలి.

అలాంటి ట్రైనింగ్ పిల్లలు పెద్దవాళ్ళయ్యాక ఎలాంటి సమస్యనైనా తార్కికంగా ఆలోచించి పరిష్కరించగలిగే నైపుణ్యాన్నిస్తుంటే బహుశా మీకు ఆశ్చర్యం కలగవచ్చు.

ఒకసారి డ్రాయింగ్ టీచర్ సైకిల్ బొమ్మ వెయ్యమన్నప్పుడు పిల్లలెవరూ ఆ బొమ్మ సరిగ్గా వెయ్యలేకపోయారు. చిత్రమేమిటంటే ఆ క్లాసులో వుండే పిల్లల్లో డెబ్బయ్ శాతం, రోజూ సైకిల్ మీద స్కూల్‌కొస్తారు. చదువుతోబాటు ఇతర విషయాలను కూడా నిశితంగా పరిశీలించే పిల్లలు బొమ్మను సరిగ్గా వేయగలిగారు.

కేవలం చదువు తప్ప ఇతర విషయాలను పట్టించుకోని పిల్లలు బొమ్మను సరిగా వెయ్యలేకపోయారు. పిల్లల దృష్టెప్పుడూ చదువుమీదే వుండి మిగతా విషయాలన్నీ పట్టించుకోకపోవడం అనేది కేవలం పెద్దలిచ్చే తర్ఫీదులో లోపమే.

పిల్లలకు విజ్ఞానం నేర్పినంత మాత్రమే సరిపోదు. పనితనం నేర్పాలి. అందులో మనలాంటి దేశంలో ఏదో ఒక దాంట్లో నైపుణ్యం నేర్పడం చాలా అవసరం సినిమా పరిశ్రమలో ఒక సహాయ దర్శకుడికన్నా, ఒక రచయిత కన్నా, ఒక బట్టలు కుట్టే దర్జీ ఎక్కువ సంపాదిస్తాడంటే బహుశా మీకు ఆశ్చర్యం కలగవచ్చు.

చాలామంది పిల్లలు లెక్కలంటే భయపడతారు. ఎక్కాలు, గుణింతాలు, భిన్నాలు, వడ్డీలు, శాతాలు వాళ్ళకి భయంకరమైన రాక్షసుల్లా కనపడుతుంటాయి. దీనికి కారణం వాళ్ళకి సరైన అప్రోచ్ లేకపోవడమే. పద్మవ్యూహంలోకి అభిమన్యుడు చొచ్చుకుపోయినట్లు సమస్యలోకి చొచ్చుకుపోలేక, ఒడ్డున నుంచొని చూసే మనస్తత్వాన్ని యిటువంటి పిల్లల్లో గమనించవచ్చు. కొందరు పిల్లలకి బాగా మేధస్సు వుంటుంది. కానీ లెక్కలంటే భయముంటుంది.

ఇది కేవలం వాళ్ళ యొక్క అభద్రతాభావాన్ని సూచిస్తుంది. అలాగే మరికొంతమంది తల్లిదండ్రులు పిల్లల్లో సహజంగా వుండే సృజనాత్మకతను చంపేసి బట్టీలు పట్టమని, పుస్తకాల్లో ఎలావుందో అలా చదవమని బలవంతం చేస్తుంటారు. ఇది చాలా దారుణమైన పరిస్థితి.

పిల్లల్ని వాళ్ళిష్టప్రకారం చదువుకోమని వాళ్ళని వదిలేసేటట్టయితే భవిష్యత్తులో వాళ్ళు వక్రమార్గంలో పడతారని; ఏమీ సాధించలేరని తల్లిదండ్రులు అనుకుంటారు. అలాకాకుండా ఒక స్థాయికి వచ్చిన పిల్లల్ని వాళ్ళేం చదువుతారో, దేనిమీద అభిరుచుందో వాళ్ళద్వారా తెలుసుకుని వాళ్ళు చెప్పేది మరీ నిరర్థకమైన కోర్సయితే - దాట్లో వుండే నష్టాలు వాళ్ళకి

విపులంగా చెప్పి వాళ్ళని సక్రమ మార్గంలో పెట్టొచ్చు. కానీ వీలైనంతవరకు పిల్లలకి ఏ సబ్జెక్టు యిష్టమైతే అది చదివించడమే మంచిది. మీరు గమనించి వుంటే జీవితంలో చాలా పైకొచ్చిన వాళ్ళందరు తాము ప్రస్తుతం అనుభవిస్తున్న జీవిత విధానానికీ, తమ చదువుకీ సంబంధం లేని వాళ్ళుగానే వుంటారు.

ఇప్పటివరకు నేను చెప్పింది క్లుప్తంగా సమీక్షిస్తాను.

___ పిల్లల్లో తెలుసుకోవాలనే వుత్సాహం వుంటుంది.

___ పిల్లలకి ఈ ప్రపంచమంతా ఒక మిస్టరీలాగ కనబడుతుంది. ఆ మిస్టరీని వయసుతో పాటు విడగొట్టడానికి ప్రయత్నిస్తుంటారు.

___ పోకిరి మనస్తత్వాన్ని చిన్నప్పటినుంచే కలిగి వుంటారు.

___ ఇతరులుచేసే పనిని అనుకరిస్తారు.

___ కుత్సితత్వం అసలుండదు.

___ సృజనాత్మక శక్తి కలిగి వుంటారు.

___ మానసికగా చాలా ఫ్రెష్‌గా వుంటారు.

___ చాలా నిశితంగా చుట్టూవున్న పరిసరాల్ని పరిశీలిస్తూ వుంటారు.

___ స్వతహాగా ధైర్య గుణం కలిగి వుంటారు.

___ పెద్దల అటెన్షన్‌ని ఎప్పుడూ తమమీదకి మరల్చుకోవాలని చూస్తూంటారు.

పిల్లల్ని బాగా పెంచే విధానం ఈ క్రింది నాలుగు ప్రశ్నల మీద ఆధారపడి వుంటుంది. అవి :

1. నేనెవర్ని?
2. నేనెవర్ని సంతోష పెట్టాలి?
3. నా లక్ష్యం ఏమిటి?
4. నా లక్ష్యాలను సాధించడంలో నేనెక్కడ వున్నాను?

1. నేనెవర్ని ?

తామెవరో, ఎందుకు పుట్టారో, జీవితలక్ష్యం ఏమిటో వారికి తెలియచెప్పాలి. పిల్లల పేర్లు గొప్పవి, ఆదర్శవంతమైనవి అయితే అవి వారికి ఎందుకు పెట్టబడినవో చెప్పడం వలన కొంత ప్రోత్సాహాన్ని అందించి వారి విలువనూ, గౌరవాన్ని పెంచవచ్చు. ఈ పేరు యొక్క ప్రభావం పిల్లల్లో కనీసం పధ్నాలుగేళ్ళ వయసు వచ్చేవరకు వుంటుంది.

పిల్లల స్నేహితుల్ని, పిల్లల చుట్టూ పరిసరాల్ని పెద్దలు నిరంతరం గమనిస్తూ వుండాలి. వారెవరో వారికి తెలియజేయాలంటే పిల్లలకి "వారెవరు కాదో" తెలియజేయాలి. పిల్లలు పెద్దవాళ్ళవుతున్న కొద్దీ వాళ్ళయొక్క లక్ష్యాన్ని, వాళ్ళయొక్క గమ్యాన్ని వాళ్ళకి తెలిసేలా చేయాలి. ఉదాహరణకి దంపతులకి ఇద్దరు పిల్లలుంటే "వృద్ధాప్యంలో తమను పోషించే

బాధ్యత పిల్లలదే" అని ఇండైరెక్టుగా చెబుతూ రావాలి. దానికి కావల్సినంత ఆప్యాయత, అనురాగం ముందునుంచి యివ్వాలి. మొదటినుంచి పిల్లలపట్ల మనం మెటీరియలిస్టిక్‌గా ప్రవర్తిస్తే ముందు ముందు వాళ్ళు కూడా అలాగే ప్రవర్తిస్తారని ఇంతకుముందు అధ్యాయంలో చెప్పటం జరిగింది.

తమను తాము తెలుసుకొనే ప్రయత్నంలో పిల్లలకి దోహదపడాలి. పిల్లల మీద బలవంతంగా మన అభిరుచిని రుద్దకూడదు. లెక్కల్లో ఉత్సాహం వున్న పిల్లవాడిని డాక్టర్ని చేయాలనే మన అభిలాషని బలవంతంగా రుద్దకూడదు. ఇది కూడా గత ఛాప్టర్‌లో విపులంగా చర్చించటం జరిగింది.

పిల్లలు ఇంటర్మీడియెట్ చదివే వరకు పెద్దల దృష్టిలో అసలు లాయరు, కాంట్రాక్టరు, పొలిటీషియన్, సెక్రటేరియట్‌లో గుమాస్తా, సినిమా ప్రొడ్యూసర్, వ్యాపారవేత్త..... ఇలాంటి వృత్తులే స్ఫురణకి రావు. అయితే డాక్టరు, లేకపోతే కలెక్టరు, కాకపోతే ఇంజనీరు, లేకపోతే చార్టెడ్ అకౌంటెంట్ అనే పద్ధతిలోనే ఆలోచిస్తారు. తమ పిల్లలు పెద్ద వృత్తుల్లోకి వెళ్ళాలనే కోరిక వుండటం సమంజసమే.

కానీ, మిగతా వృత్తులేవీ వాటికి సరిపోవు అన్న ఆలోచన మంచిది కాదు. డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు ఎంత సంపాదిస్తున్నారో, సమాజంలో వారికెంత గౌరవం వుందో మిగతా వృత్తులవారికి కూడా అంతే వుంది. ఈ విషయం పిల్లల్లో చిన్నప్పుడే ఏదైనా కాంప్లేక్స్‌లు బయలుదేరుతుంటే వాటిని గుర్తించవలసిన బాధ్యత పెద్దలదే.